

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Felhasználási szerződésben kikötött díj jogi minősítése reklámcéltra készítendő művek esetén

Ügyszám: SZJSZT 29/2006

A megbízó által feltett kérdések:

1. Kérjük a fentiek alapján annak megerősítését, hogy a jogi személy megrendelővel, jövőben megalkotandó reklámalkotásra kötött szerződés alapján a reklámalkotásért felszámított díjat nem kell munkavégzés és a felhasználási díj ellenértékére megosztani.
2. Kérjük annak megerősítését, hogy a reklámalkotások ellenértékét a felek szabadon határozhatják meg, így az meghatározható a reklámalkotás létrehozása érdekében felmerülő költségek (bérköltség, anyagköltség, alvállalkozói teljesítések) haszonnal növelt értéke alapján vagy átalánydíj, óradíj vagy jutalékos rendszerben is.
3. Kérjük annak megállapítását, hogy az egyéni, eredeti jellegű reklámalkotás felhasználási engedélyéért kapott ellenérték teljes egészében jogdíj (kivéve a szerzői művet hordozó tárgy ellenértéke és a mű átadásával felmerülő költségek áthárítása), amennyiben a reklámügynökség a szerződés alapján a reklámalkotás létrehozására és a felhasználási engedélyek megadására vállal kötelezettséget.
4. Kérjük annak megállapítását is, hogy amennyiben a reklámügynökség felhasználási szerződés helyett a reklámalkotáshoz fűződő vagyoni jogait átruházza, a vagyoni jogok átruházásának ellenértéke is jogdíjnak minősül.

A megbízó a fenti kérdéseket akként tette fel, hogy részletesen kifejtette a tényállást, kifejtette és indokolta saját szakmai álláspontját, amelynek megerősítését kérte.

Tényállás

A tényállás szakvélemény szempontjából lényeges elemei a következők:

Egy reklámügynökség hordozó függetlenül reklámcéltra reklámfilmeket, rádiós reklámokat, kreatív médiaanyagokat készít, pontosabban szerzőkkel ilyen anyagokat készített. Az elkészült anyagok részben az Szjt. által védett művek (a továbbiakban: reklámalkotások), részben ilyen védelemre nem érdemes teljesítmények (a továbbiakban: reklámanyagok).

A reklámügynökség megrendelésekre dolgozik, amelyeket általában keret megállapodások alapján tesznek a megrendelők. A keret megállapodások tárgya marketingkommunikációs tervezési és tanácsadási, valamint reklám és médiastratégia szolgáltatások nyújtása, valamint reklámanyagok és reklámalkotások készítése. A keret megállapodás részét képezi a reklámalkotások elkészítésére és felhasználására vonatkozó, jövőben megalkotandó műre vonatkozó felhasználási szerződés (a továbbiakban: reklám felhasználási szerződés). A reklámalkotásokra a reklámügynökség a megrendelőnek különböző felhasználási módok

tekintetében, különböző terjedelmű felhasználási jogot enged akként, hogy a teljes felhasználási joghoz képest vagy meghatároz személyi, területi, időbeli korlátozást vagy nem.

A keret megállapodások a díjazás meghatározására több módszert alkalmaznak. Egyes szerződések átalánydíj kikötést tartalmaznak, ekkor az átalánydíj ellenében évi meghatározott számú kampány lebonyolítása és a kampányhoz kapcsolódó reklámalkotásokat elkészítése áll szemben a díjjal. Más esetben a reklámalkotás elkészítésére vonatkozó óradíj alapján történik az elszámolás, amely sürgősségi felárral módosulhat. Lehetséges az ún. megrendelői médiaköltés (a megrendelő és a reklám közzetevője/közzetevői között, a szóban forgó reklámalkotások és reklámanyagok közzétételére létrejött szerződések értéke) százalékában meghatározott díjkikötés is. A nyújtott szolgáltatások és azok díjazása a teljesítés igazolások alapján jól elkülöníthető, így általában meg lehet állapítani azt is, hogy egy konkrétan meghatározott reklámalkotás elkészítésére és felhasználásának engedélyezésére milyen összeg jut a megrendelő által fizetett díjból. A díj számítás útján, átalánydíj, óradíj vagy a médiaköltés százalékában kimutatható.

A reklámügynökség számláin a statisztikai besorolás szerint reklámtevékenységet tüntet fel, tehát a számlát nem reklámalkotások felhasználásának engedélyezése fejében járó jogdíjról állítja ki.

A megbízó a megbízáshoz iratokat nem csatolt.

Az SzJSzT megbízásának az az indoka, hogy a társasági adóról és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Tao. törvény) szerint meghatározott jogdíj¹ bevétel 50 % ára Tao adóalap csökkentő kedvezmény áll fenn. E kedvezményt a reklámügynökség igénybe kívánja venni a fentiek szerint leírt szolgáltatások fejében kapott teljes díjra, ha a szolgáltatások reklámalkotások elkészítését is magukban foglalják. A pusztán reklámanyagok készítését magában foglaló szolgáltatásokra nézve nem kívánja reklámügynökség a Tao adóalap csökkentő kedvezményt igénybe venni. A megbízás szerint a reklámügynökség a jogdíjból származó bevételeit el kívánja különíteni.

Általános megállapítások

Szerzői jogi szempontú megállapításokra korlátozás

Az SzJSzT a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szt.) 101. § (3) bekezdése alapján felkérésre peren kívül is adhat szakvéleményt a *felhasználási jog gyakorlásával* kapcsolatos kérdésekben. A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése szerint a *felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésnek számít az Szt.-ben szabályozott vagyoni jog gyakorlásával kapcsolatos kérdés.*

Az előző bekezdésben idézett jogszabályi rendelkezések keretei között az eljáró tanács a feltett kérdésekre a szerzői jog szabályai alapján adhat választ, figyelemmel arra, hogy a felhasználási szerződésről az Szt. rendelkezik, és a felhasználási szerződés pedig a szerzői vagyoni jogok gyakorlásának a legtipikusabb módja. Ez a korlátozás másfelől azt jelenti, hogy az adójog a szerzői jogtól eltérő, az adott szempontból alkalmazandó fogalom

¹ Tao. tv. 4. § 20. c) pont: „jogdíj: (...) az irodalmi, a művészeti vagy a tudományos művek szerzői jogának, valamint a szerzői joggal szomszédos jogoknak (...) felhasználásáért vagy a használati jogáért kapott ellenérték.”

meghatározásokat adhat, amelyek az adójogi jogalkalmazás során a szerzői jogi megítéléstől függetlenül érvényesülhetnek.

A megbízás szerinti tényállás minősítése

A megbízásban megjelölt személyek reklámjogi és szerzői jogi értelemben is minősítendők.

A reklámügynökség (szolgáltatást nyújtó, számlakibocsátó) a reklámtörvény fogalomrendszerében reklámszolgáltató (reklámtörvény 2. § s) pontja), amely a reklámalkotásokat elkészíteti, és amely összefogja a reklámhoz szükséges „kreatív” közreműködőket, a szerzőket, és teljesítményeiket. Szerzői jogi értelemben a reklámügynökség soha nem lehet eredeti szerző [Szjt. 4. § (1) bek.], de lehet a szerzői jog jogosultja [Szjt. 106. § (1) bek.], vagy tetszőlegesen széles, értelemszerűen harmadik személynek is átengedhető felhasználási joggal rendelkező felhasználó ahhoz képest, hogy milyen jogviszonyban áll a reklámalkotások szerzőivel. Figyelemmel arra, hogy a reklámalkotásokra (reklámművekre) vonatkozó vagyoni jogok átruházhatók [Szjt. 63. § (1) bek.], a megbízás értelmében elsősorban abból lehet kiindulni, hogy vagyoni jogátruházási szerződés, vagy munkaviszony (pontosabban: munkaszerződés) alapján a reklámügynökséget illetik a reklámalkotások szerzői vagyoni jogai, más szóval a reklámügynökség az Szjt. 106. § (1) bekezdése szerint a szerzői vagyoni jog jogosultjának tekintendő. Másodsorban az is lehetséges, hogy a reklámügynökség a reklámalkotások olyan felhasználója, amely harmadik személynek (a megrendelőnek) is átengedhető olyan széleskörű felhasználási joggal rendelkezik, amely lehetővé teszi, hogy teljes (korlátozás nélküli), vagy idő, terület, mód szerint korlátozott felhasználási jogot engedjen a reklámalkotásokra nézve. (Elvileg tehát az is lehetséges, hogy a reklámügynökség nem vagyoni jogátruházási, hanem „csak” felhasználási szerződést köt a szerzői jog eredeti jogosultjával, és az sem kizárt, hogy a munkaszerződés alapján csak felhasználási jog, és nem a teljes vagyoni jog száll át a munkáltatóra, de e lehetőségek reklámalkotások esetében nem életszerűek.)

A megbízásban megjelölt megrendelő (a reklámügynökség által kibocsátott számlán: vevő) a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: reklámtörvény) 2. § r) pontja szerinti reklámozó.

A reklámügynökség által elkészített reklámalkotásokat a reklámozó általában a reklám közvétevője (reklámtörvény 2. § a) pont) közreműködésével használja fel szerzői jogi értelemben. A megrendelő=reklámozó szerzői jogi értelemben felhasználó, ha maga, vagy önálló felhasználónak nem minősülő közreműködője útján valósítja meg a reklám közzétételét jelentő felhasználási cselekményt (pl. közterületi reklámok elhelyezése).

Ha azonban a reklámot pl. az elektronikus média útján használják fel, vagy időszakos lapban, honlapon teszik közzé, a reklám közvétevője közvetlenül szerzői jogi felhasználónak minősül, amely a jogait a reklámozótól szerzi meg (akkor is, ha netán a reklámügynökség szolgáltatása arra is kiterjed, hogy a reklámozó javára, annak nevében reklám közzétételre szerződést/szerződéseket kössön).

Az üzleti/jogátengedési folyamat

A tényállás szereplőinek minősítésére vonatkozó álláspont kifejtését az eljáró tanács azért tartja szükségesnek, mert a jogátruházási/jogátengedési lánc egyes szemei között fennálló jogviszonynak tükröződnie kell a gazdasági események láncolatában (a felhasználás

folyamán). A folyamat a megrendelőtől indul, amely tevékenység ellátására, és a reklám elképzelt közzétételére alkalmas felhasználási jogok megszerzésére köt szerződést a reklámügynökséggel. E szerződések ismérveit bizonyos ismérveit írja le a megbízás.

A következő láncszemet a reklámügynökség jelenti, amely a legegyszerűbb esetben a fentiek szerint közvetlenül, az eredeti szerzőtől rendeli meg a reklámalkotás elkészítését, és szerzi meg a szerzői vagyoni jogot (felhasználási jogot). Ide tartozik az az eset is, ha a reklámalkotást munkaköri köteleesség alapján munkaviszonyban álló szerző készíti el.

Az is gyakran előfordulhat a gyakorlatban, hogy még egy láncszem beiktatódik a gazdasági folyamatba. A reklámügynökség ugyanis közvetlen úton is válhat a szerzői vagyoni jog jogosultjává. Ez akként történhet, hogy „külső”, tehát nem munkaviszonyban álló szerzők reklámalkotáshoz szükséges műveire nézve nem az eredeti jogosulttal (természetes személy a szerzővel), hanem az eredeti szerzőtől jogot szerzett személlyel (tipikus példa a szerző tulajdonosi részvételével működő gazdasági társaság) köt jövőben megalkotandó műre (reklámalkotásra, vagy az összetett reklámalkotás részét képező műre) vagyoni jogát ruházási (vagy felhasználási) szerződést.

A megrendelés teljesítése esetén az említett láncszemeket visszafelé haladva lehet eljutni ahhoz, hogy a megrendelő milyen teljesítményhez és jogokhoz jut.

A leírt folyamat megbízás szempontjából lényeges két eleme a következő:

- **valamennyi láncszem esetében érvényesülnie kell a tiszta, és a szükséges terjedelemben átengedhető /átruházható jogszerzésnek (jogszerzési lánc),**
- **mivel jövőben megalkotandó reklámalkotásokról van szó, az elkészítés, mint tevékenység eredményére nézve is be kell következnie a „rendelkezési jog” megszerzésének, leegyszerűsítve a tevékenységet vagy ingyenesen végzik (ez életszerűtlen), vagy ellenérték fejében látják el.**

A munkaviszonyban alkotott művek kivételével, ahol a munkaviszony (pontosabban a munkaszerződés) megalapozza a vagyoni jogok átszállását, a fent leírt lánc valamennyi láncszeme esetében a kikötött és megfizetett ellenérték szükség szerint magában foglalja a jogszerzést, és a tevékenység ellátása fejében járó ellenszolgáltatást. A munkaviszonyban alkotott művek esetében a munkabér rejtetten foglalja magába a jogátzállás ellenértékét, míg a lánc utolsó szeménél, ha a reklámozó a reklám közzétételére reklám közzevetővel köt szerződést, új folyamat kezdődik, a reklámozó által megszerzett jogot a szükséges mértékben a reklámozó átengedi, vagy kijelenti, hogy e joggal rendelkezik, és gyakorlásához közreműködőt vehet igénybe, és fizet a reklámfelület /reklámhordozó rendelkezésre bocsátásáért és a közzétételi tevékenység ellátásáért.

A felhasználási szerződés fogalmának alkalmazása

Az Szt. 9. § (2) bekezdése szerinti szerzői vagyoni jog gyakorlásának rendeltetésszerű módja a felhasználási szerződés kötése. Az Szt. rendszerében a felhasználás engedélyezésére, tehát a vagyoni jogok gyakorlása körében adott felhatalmazásra csak felhasználási szerződés megkötése útján kerülhet sor. Az 55. § hatálykiterjesztése pedig ennek az elvnek a hatókörét kiterjeszti a szerzői vagyoni jogok átruházására irányuló szerződésekre is.

Az Szt. 42. § (1) bekezdése alapján a felhasználási szerződés fogalmát és egyben a felek fő kötelezettségeit a szerző (szerzői jogosult) oldalán a felhasználási engedély, a felhasználó

oldalán pedig a díjfizetés, pontosabban szerzői jogdíjfizetés, tehát a felhasználási engedély alapján keletkező jog ellenértékének megfizetése adja.

A jogátengedés szempontjából a felhasználási szerződés tárgya, tehát lényegi ismérve az, hogy a szerző (szerzői jogosult) a felhasználási jog gyakorlására engedélyt ad, és jog keletkezik a felhasználó oldalán. A felhasználási szerződés tárgyának meghatározása azért ilyen szűk, mert „ez az a „legkisebb közös többszörös”, amely megadja a felhasználási jelleg szükséges és elégséges feltételeit minden esetre. Életszerű indoka ennek az állításnak az, hogy csak a még nyilvánosságra nem hozott, ún. jövőben megalkotandó művek esetén szükséges minden esetben a szerződés teljesítéséhez az, hogy a szerző a művet megalkossa, és azt, illetve annak egy másolatát átadja a felhasználónak. A már létező és nyilvánosságra hozott művekhez a felhasználó máshonnan is hozzáférhet, a jogszerű felhasználáshoz „csupán” a meghatározható terjedelmű jogra van szüksége.”²

Az Szjt. 16. § (1) bekezdése alapján a felhasználásra engedélyt – a törvényben meghatározott kivételekkel – felhasználási szerződéssel lehet szerezni. A 42. § (1) bekezdése a szükséges értelmezési szabályokkal³ egyértelművé teszi, hogy a felhasználási szerződés fő alkotóelemei szerzői (szerzői jogosulti) oldalon az engedély, felhasználói oldalon pedig különböző terjedelmű felhasználási jog, továbbá az engedély fejében általában díj jár, kivéve a kifejezett díjlemondás esetét (Szjt. 16. § (4) bek.).

A felhasználási szerződés fogalmából is adódik, hogy a műpéldány (másolat) átadása/tulajdonba adása nem alkalmas felhasználási jog keletkeztetésére, és ahhoz már létező művek felhasználása esetén nem is mindig szükséges.

A műpéldány (másolat, műhordozó) tulajdonjoga és a szerzői vagyoni/felhasználási jogok elválnak egymástól, a műpéldány tulajdonosa a tulajdonjog megszerzésével, amely az átadást (birtokba adást) magában foglalja, felhasználási/szerzői vagyoni jogot még nem szerez.

Az Szjt. a felhasználási szerződésről szóló fejezeten belül külön kitér a jövőben alkotandó művekre kötendő felhasználási szerződésekre (Szjt. 49. §-a), vagyis azokra az esetekre, amikor értelemszerűen szükséges lehet a szerzői teljesítéshez a mű(példány) átadása. Ez annyit jelent, hogy a felhasználási szerződés típusa és fogalma magában foglalja mind a már létező, mind pedig a jövőben megalkotandó művek felhasználására kötött szerződést. **Ez utóbbi esetben a tevékenység ellátása (a mű megalkotása) része a szerző kötelezettségeinek, és – mint ezt az előző cím alatt az eljáró tanács megállapította – a kikötött ellenérték fedezi az engedély útján megszerzett jog és az elvégzett tevékenység ellenértékét, hacsak a felek eltérően nem állapodnak meg.**

Az Szjt. 55. §-a kiterjeszti a felhasználási szerződések szabályainak alkalmazását a szerzői vagyoni jogok átruházására irányuló szerződésekre. Az Szjt. 106. §-a alapján szerzőn a szerzői jog más jogosultját is érteni kell.

A művek megalkotására vonatkozó szabályok

A megbízás tárgyát jövőben megalkotandó reklámalkotásokra kötött felhasználási szerződések jelentik. Az ilyen felhasználási szerződésekre az Szjt. 44. § (1) bekezdés, 49. §,

² Az Szjt. magyarázata, KJK-Kerszöv, Budapest, 2000, szerk. Gyertyánfy Péter, az Szjt. 42. §-hoz fűzött magyarázat

³ Szjt. 43. § (1) bekezdése, 46. § (3) bekezdése, 47. §, és az 51. § (1) bekezdése b) pont

és 52. § tartalmaz speciális szabályokat, de ezek egyikének sem tárgya a tevékenység (mű megalkotása) fejében járó ellenérték. Emiatt az Szjt. 3. § utalása alapján („az Szjt-ben nem rendezett kérdésekben a Ptk. szabályait kell alkalmazni”) a Ptk. rendelkezéseihez kell fordulni a tevékenység ellenértéke meghatározásához, figyelemmel arra, hogy az Szjt. 16. § (4) bekezdésének az a szabálya, amely szerint a szerzői díjról kifejezett nyilatkozattal le lehet mondani, csak a felhasználási jog átengedése (vagyoni jog átruházása) fejében járó díjról való lemondásról rendelkezik.

A Ptk. általános szerződési szabályai nyújtanak eligazítást a kérdésben.

A Ptk. 198. § (1) bekezdése alapján a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. A 201. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a szerződéssel kikötött szolgáltatásért – ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik – ellenszolgáltatás jár.

A fentiekből (is) az adódik, hogy hacsak a felhasználási szerződés eltérően nem rendelkezik, a reklámügynökség tevékenységi eredményben és felhasználási/vagyoni jog átengedésében álló szolgáltatása mindkét eleméért díj jár. Ez azt is jelenti, a fent leírt reklám megrendelési üzleti folyamat körülményeiből szinte soha nem következhet a tevékenység ellátásnak ingyenessége. Azaz, ha a felek azt kívánják, hogy a kikötött ellenérték csak az átruházott/átengedett jog ellenértéke legyen, erről kifejezetten rendelkezniük kell. (ha azt kívánják, hogy a kikötött ellenérték csak a tevékenység ellenértéke legyen, azt a jogdíjról való kifejezett lemondó nyilatkozattal érhetik el.⁴

Az e pontban leírt megállapítás értelemszerűen vonatkozik a reklámszolgáltatás teljes leírt üzleti folyamatára, és teljesen független attól, hogy a természetes személy szerző jogdíjnak minősülő bevételét terhelő társadalombiztosítási közteher-szabályok miatt a természetes személy szerzővel jövőbeli művek megalkotására kötött felhasználási szerződésekben a felek a kereskedelemi szokások szerint eleve megosztják az ellenszolgáltatást a tevékenység és a felhasználási jog ellenértékére.⁵

Válaszok a feltett kérdésekre

Ad 1. Az eljáró tanács megerősíti, hogy semmilyen, a jövőben megalkotandó reklámalkotásra kötött szerződés esetén nincs kógens jogszabályi előírás arra vonatkozóan, hogy a reklámalkotásért felszámított díjat kötelező lenne a feleknek a tevékenység és a felhasználási jog fejében járó ellenérték szerint megosztani. Az eljáró tanács hozzáteszi, hogy ez a megállapítás az alkalmazandó szerzői jogi, és polgári jogi szabályokon alapul. A megállapításhoz ugyanakkor hozzátartozik az a fentebb kifejtett álláspont is, hogy kifejezett ellenkező kikötés hiányában a felszámított díj mind a tevékenység, mind az átengedett jog ellenértéket magában foglalja.

Ad 2. Az eljáró tanács megállapítja, hogy nincs olyan szerzői jogi (polgári jogi) szabály, amely korlátozná a feleket abban, hogy a reklámalkotások ellenértékét szabadon határozhassák meg, ideértve a reklámalkotás létrehozása érdekében felmerülő költségek (bérköltség, anyagköltség, alvállalkozói teljesítések) haszonnal növelt értéke alapján vagy

⁴ Arra az eljáró tanács szakértelme és az SzJSzT jogszabályi felhatalmazása nem terjed ki, hogy az ingyenesen nyújtott szolgáltatás adójogi következményeit megítélje.

⁵ Az ismét csak nem szerzői jogi kérdés, hogy az erre hatáskörrel rendelkező adóhatóságok hogyan járnak el, ha elmarad a jogdíjbevételek szerződési megosztása.

átalánydíj, óradíj vagy jutalékos rendszerben történő, vagy bármely más díj meghatározási módot. E válaszhoz is hozzátartozik azonban, hogy ha a felek jövőben elkészítendő reklámalkotás felhasználására kötnek szerződést, kifejezett ellenkező kikötés híján az ellenérték magában foglalja mind a felhasználási/vagyoni jog, mind a tevékenység ellenértékét.

Ad 3. Az eljáró tanács megállapítja, hogy a reklámalkotás felhasználási engedélye fejében kapott ellenérték teljes egészében jogdíj. Ugyanakkor az eljáró tanács azt is megállapítja, hogy ha a reklámügynökség a szerződés alapján a reklámalkotás létrehozására és a felhasználási engedélyek megadására vállal kötelezettséget, az e szerződés teljesítés fejében kapott ellenérték – ellenkező kikötés híján – magában foglalja mind az engedély, mind a tevékenység ellenértékét. Ehhez az eljáró tanács hozzáteszi, hogy ha sor kerül a szerződés alapján dolog (műhordozó) tulajdonjogának átruházására, erről célszerű kifejezetten rendelkezni, és a kikötött ellenérték – hacsak a felek eltérően nem rendelkeznek – magában foglalja a tulajdonjog átruházás ellenértékét is.

Ad 4. A vagyoni jogok átruházására az Szjt. 55. §-ának utaló szabálya alapján a felhasználási jog átengedése tárgyában tett megállapítások értelemszerűen vonatkoznak, ebből következően nem a megállapodás felhasználást engedő, vagy jogátruházásról rendelkező jellege, hanem a jelen szakértői véleményben ("Általános megállapítások" alatt) részletezett körülmények határozzák meg azt, hogy a vagyoni jogok átruházásának ellenértéke jogdíjnak minősül-e vagy sem.

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy kifejezett jogi előírás nemlétében is a fentiek alapján kifejezetten tanácsosnak, és a jobbiztonsággal összhangban állónak tartja, ha a jövőben megalkotandó reklámalkotások felhasználására kötött felhasználási, vagy vagyoni jogátruházási szerződési kikötések, amelyek részét képezik a reklámügynökség keretszerződéseinek, utalnak arra, hogy a kikötött ellenérték megoszlik jogdíj és egyéb ellenérték (tevékenység és esetleges hordozó tulajdonjog átruházás) között. A megosztási arányt az egyes konkrét megrendelések kapcsán ahhoz képest lehet életszerűen meghatározni, hogy milyen széles terjedelmű a megrendelő jogszerzése, és milyen mértékű tevékenység ellátása volt szükséges a megrendelés teljesítéséhez. E megjegyzést nem (csak) a megbízás szerinti adójogi kérdés indokolja. Ha netán jogszavatossági jogvita keletkezik a felek között, segít a vita eldöntésében, ha tudható, hogy a „hibásnak bizonyult” jognak mennyi volt az ellenértéke. Ha kellékszavatossági jogvita keletkezik (pl. minőségi hiba), szintén elősegítheti a vitás kérdések rendezését, ha tudható, hogy mennyi volt a tevékenység ellenértéke.

Budapest, 2006. szeptember 15.

Dr. Tomori Pál
a tanács elnöke

Dr. Faludi Gábor
a tanács előadó tagja

Dr. Kiss Zoltán
a tanács szavazó tagja